

Infektioiden torjunta asumispalveluyksikössä

- Asumispalveluyksiköillä tarkoitetaan tässä ohjeessa palveluasumista, tehostettua palveluasumista ja vanhainkoteja. Ohjetta voidaan hyödyntää myös kotihoidossa.
- Terveyskeskusten vuodeosastoilla noudatetaan Satakunnan sairaanhoitopiirin akuuttivuodeosastoille suunnattuja ohjeita
- **Tavanomaiset varotoimet** ovat infektioiden torjunnan perusta kaikessa ammatillisesti toteutetussa hoidossa myös asumispalveluita tarjoavissa yksiköissä. Niillä pyritään estämään mikrobien siirtyminen asukkaasta toiseen suoraan, hoitohenkilökunnan tai ympäristöpintojen välityksellä.
- Tavanomaiset varotoimien sisältönä on työntekijän henkilökohtainen hygienia, oikea käsihygienia, oikea suojainten käyttö ja ympäristön ja välineiden puhtaudesta huolehtiminen. Niitä toteutetaan kaikkien asukkaiden hoidossa.
- Tavanomaisia varotoimia käytetään myös ESBL –, MDR-Pseu- tai MDR-Acin – kantajia hoidettaessa
- **Kosketusvarotoimia** noudatetaan asumispalveluyksiköissä
 - MRSA-, VRE- ja CPE –kantajan hoidossa
 - Akuuttia oksennus-ripuli –tautia sairastavan henkilön hoidossa
 - Clostridium difficile –ripulia sairastavan henkilön hoidossa
- **Pisaraeristystä** toteutetaan asumispalveluyksiköissä influenssapotilaan hoidossa
- Loistartuntaa (esim. syyhy) epäiltäessä otetaan yhteyttä infektioyksikköön

Muistisäännöt hyvään käsihygieniaan palveluasumisessa ja laitoshoidossa

1 ENNEN KUIN KOSKETAT POTILASTA

2 ENNEN ASEPTISTA TOIMENPIDETÄ

3 ERITTÄIN KÄSITTELYN JÄLKEEN

4 POTILAASEN KOSKETAMISEN JÄLKEEN

	MILLOIN?	MIEKSI?
1 ENNEN KUIN KOSKETAT POTILASTA	MILLOIN?	Desinfioi kätesi ennen kuin kosketat potilasta. Estät mikrobien siirtymisen omista käsistä potilaaseen.
2 ENNEN ASEPTISTA TOIMENPIDETÄ	MILLOIN?	Desinfioi kätesi juuri ennen aseptista toimenpidettä. Suojat potilasta myös hänen omilta mikrobitoiltaan.
3 ERITTÄIN KÄSITTELYN JÄLKEEN	MILLOIN?	Desinfioi kätesi aina, kun olet käsitellyt eritteitä ja aina suojakäsineiden riisumisen jälkeen. Estät mikrobien siirtymisen potilaasta itäisi ja ympäristöön.
4 POTILAASEN KOSKETAMISEN JÄLKEEN	MILLOIN?	Desinfioi kätesi, kun olet koskettanut potilasta ja hoitopahtuma on päättynyt tai keskeytynyt. Estät mikrobien siirtymisen potilaasta itäisi ja ympäristöön.

TERVEYDEN JA HYVINVOINNIN LAITOS

Infektioyksikköön otetaan yhteyttä, jos epäilet infektioita. Infektioyksikköön otetaan yhteyttä, jos epäilet infektioita. Infektioyksikköön otetaan yhteyttä, jos epäilet infektioita. Infektioyksikköön otetaan yhteyttä, jos epäilet infektioita.

Tavanomaiset varotoimet ja muut toimintasuosituksukset

HENKILÖKOHTAINEN HYGIENIA

Asukastyössä pitkät hiukset pidetään kiinni, ei käytetä sormuksia, rannekelloa tai käsikoruja. Kynnet pidetään puhtaina ja lyhyinä. Kynsilakkaa, rakenne- tai geelikynsiä ei käytetä työssä. Käsien ihorikot ja infektiot tulee hoitaa.

Työssä käytetään työasua, jonka puhtaudesta huolehditaan. Työasu pesetetään mieluiten pesulassa. Jos työvaatteita pestään työpaikalla, niiden tulee kestää pesua 60°C lämmössä. Asukastyössä käytetään lyhythihaista asua tai pitkähihaista vaatetta käytettäessä hihat kääritään kynnänpäähän asti. Työssä käytettävät jalkineet puhdistetaan säännöllisesti ja niiden pitää kestää myös eritetahradesinfektio.

KÄSIHYGIENIA

Kädet desinfioidaan EN 1500 –standardin läpäisseellä alkoholipohjaisella käsihuhuhteella

- Välittömästi ennen asukkaan koskemista ja asukaskosketuksen jälkeen
- Ennen käsineiden ja muiden suojainten pukemista ja niiden riisumisen jälkeen
- Ennen puhdasta toimenpidettä
- Hoitotoimien aikana siirryttäessä likaisemmasta puhtaampaan työvaiheeseen
- Asukkaan huoneesta poistuttaessa

Käsien desinfektiohieronta vaatii 3-5 ml käsihuhdetta ja sen tulee kestää vähintään 20 sekuntia

Käsihuhuhteita tulee olla saatavilla siellä, missä niitä käytetään: yksikön ulko-ovella, yleisissä tiloissa, asukashuoneissa ja henkilökunnan tiloissa. Jos käsihuhdetta ei voi säilyttää asukkaan huoneessa, henkilökunnan pitää kuljettaa sitä mukanaan.

Kädet pestään lämpimällä vedellä ja nestesaippualla

- Kun ne ovat näkyvästi tai tuntuvasti likaiset
- Kun on käyty WC:ssä
- Kun on hoidettu noro- tai Clostridium difficile –infektiota sairastavaa henkilöä

Kädet kuivataan kertakäyttöpyyhkeellä ja desinfioidaan pesun jälkeen.

SUOJAIMIEN KÄYTTÖ

Suojaimien tarkoitus on suojata asukkaita ja työntekijöitä kosketuksen välityksellä tapahtuvilta tartunnoilta. Niillä suojataan myös työntekijöiden työasua ja käsiä likaantumiselta. Käyttämättömät suojaimet säilytetään suojassa roiskeilta, pölyltä ja tarpeettomalta koskettelulta. Suojaimia käsitellään puhtain, desinfioiduin käsin.

Suojakäsineitä käytetään, kun on mahdollista joutua kosketuksiin veren, eritteiden, kemikaalien tai likaisten pintojen kanssa. Suojakäsineitä käytetään myös kun kosketetaan haavoja, rikkiäistä ihoa tai limakalvoja.

Suojakäsineet poistetaan heti, kun niiden käyttöä vaativa työvaihe on ohi. Kädet desinfioidaan juuri ennen suojakäsineiden pukemista ja heti niiden riisumisen jälkeen. Jos työn aikana siirrytään likaisemmalla puhtaammalle alueelle, suojakäsineet tulee vaihtaa työvaiheiden välillä, esimerkiksi haavaa hoidettaessa.

Suojatakkia/suojaesiliinaa sekä tarvittaessa suunenäsuojusta ja silmäsuojainta käytetään niissä tilanteissa, joissa altistutaan roiskeille tai vaatteiden tahriutumiselle (esim. vaipanvaihdot, pesutilanteet, haavan hoito).

Suihkutustilanteissa suositellaan käytettäväksi kertakäyttöistä hihallista suojaesiliinaa. Jos joudutaan käyttämään **monikäyttöistä suihkutusesiliinaa**, se desinfioidaan asukkaiden välillä materiaalille sopivalla desinfektioaineella, ellei sitä ole mahdollisuus pitää asukaskohtaisena. Esiliina pestään pesukoneessa suihkutustapahtuman päätteeksi vähintään 60°C. Jos pesuissa käytettävät kumisaappaat ovat yhteiskäytössä, käytetään saappaan sisällä jalan suojana esim. muovipussia. Saappaille tehdään tarvittaessa eritetahradesinfektio ja ne suihkutetaan päältä suihkutustapahtuman päätteeksi.

SUOJAIMIEN PUKEMINEN

- Desinfioi kädet
- Pue suunenäsuojus ja suojatakki
- Desinfioi kädet
- Pue suojakäsineet

SUOJAIMIEN RIISUMINEN

- Avaa tai katkaise suojatakin vyö
- Riisu käsineet
- Desinfioi kädet
- Riisu suojatakki
- Desinfioi kädet
- Riisu suunenäsuojus
- Desinfioi kädet

YMPÄRISTÖN PUHTAUDESTA HUOLEHTIMINEN

Erite- ja veritahroiin liittyy suurin ympäristön aiheuttama tartuntavaara. Ne tulee poistaa välittömästi kun ne on havaittu. Eritetahradesinfektio –ohje ja tarvittavat välineet säilytetään kaikkien työntekijöiden saatavilla. Riittävän tiheä käsihygienian toteutus on tärkeää myös ympäristön puhtauden kannalta

WC- ja pesutilojen puhtauteen kiinnitetään erityishuomiota. Suihkutuolit ja –sängyt puhdistetaan jokaisen käyttäjän jälkeen desinfioivalla puhdistusaineella. Kertakäyttöiset pistävät ja viiltävät välineet pannaan käytön jälkeen välittömästi asianmukaiseen riskijäteastiaan. Monikäyttöiset välineet huolletaan niille sopivalla tavalla. Yhteiskäytössä olevat hoitovälineet desinfioidaan käyttäjien välillä.

Henkilökunta on osa asukkaiden ympäristöä: tarttuvaa sairautta sairastava ei kuulu töihin. Tartuntatautilain vaatimusten mukaisesti työntekijöiden rokotussuojan tulee myös olla kunnossa.

ERITETAHRADESINFEKTIOSSA TARVITTAVAT VÄLINEET

- Imeytysmateriaalia, esim. talouspaperia
- Kertakäyttöisiä suojakäsineitä
- Pesevää desinfektioainetta, joka tehoaa tavallisimpiin tautia aiheuttaviin mikrobeihin, esim. kloorilaimennos, jonka vahvuus on 1000 ppm
- Kertakäyttöisiä siivousliinoja ja roskapusseja

ERITETAHRADESINFEKTION TOTEUTUS

- Tuo tarvittavat välineet lähelle eritetahraa ja pue suojakäsineet
- Imeytä erite imevään materiaaliin ja laita se roskapussiin
- Kostuta siivousliina desinfektioainelaimennoksella ja pyyhi tahran paikka huolellisesti
- Pane siivousliina ja käsineet roskapussiin, desinfioi kädet ja vie roskapussi roskeen

ASUINHUONEIDEN JA YHTEISKÄYTÖSSÄ OLEVIA TILOJEN PUHTAUDESTA HUOLEHTIMINEN

Asukkaiden yksityiskäytössä olevat tilat siivotaan yksikössä sovittua siivoustiheyttä noudattaen. Eritetahrat tulisi kuitenkin puhdistaa välittömästi, kun ne havaitaan. Moniresistentin bakteerin kantajan huone olisi hyvä siivota päivittäin (kosketuspinnat ja WC-tila). Huoneen siivouksessa käytetään huonekohtaisia siivousvälineitä tai siivousvälineet desinfioidaan käytön jälkeen (esim. kloori 500-1000 ppm)

Yhteiset tilat esim. ruokasalin pöydät ja tuolit pyyhitään käytön jälkeen yleispuhdistusaineella. Ennen pyyhintää tehdään tarvittaessa eritetahradesinfektio. Tartuntatautiepidemioiden aikana suositellaan desinfioivan puhdistusaineen käyttöä yhteisten tilojen kosketuspintojen puhdistamiseen päivittäin. Kosketuspintoja ovat esim. ovenkahvat, valonkatkaisimet tukikaiteet, yhteiskäytössä olevien WC –tilojen pinnat, tuolien käsinojat, kaukosäätimet, keittiössä käytettävien laitteiden käyttöpaneelit, katkaisijat ja kaappien ovien vetimet.

Siivousvälineiden tulee olla puhtaita ja hyväkuntoisia, jotta niillä saadaan puhdasta jälkeä. Puhdistus- ja desinfektioaineista tulee valmistaa käyttöliuokset ohjeen mukaan puhtaisiin pulloihin ja niiden säilyvyysajat pitää huomioida.

PESUTILOJEN JA SAUNAN PUHTAUS

Pesutiloissa ei tule säilyttää pyyhkeitä tai asukkaiden henkilökohtaisia pesuaineita. Ne tulisi säilyttää asukkaiden huoneissa ja ottaa käytön ajaksi mukaan pesutiloihin. Jos yksikössä on yhteiskäyttöisiä pesuaineita, niiden tulisi olla pumppu- tai dispenser- pakkauksessa.

Saunassa käytetään kertakäyttöisiä laudeliinoja. Suihkutuoli desinfioidaan asukkaiden välillä (esim. Easydes, Erisan Oxy+, Oxivir tms.) Hoitaja käyttää käsihuuhdetta, suojakäsineitä, saappaita ja suihkuesiliinaa, kts. kohta Suojaimien käyttö.

Saunatuksen jälkeen lauteet huuhdellaan vedellä ja annetaan saunan olla vielä päällä noin tunnin yli 60 asteessa. Pesutilan kosketuspinnat, suihkutuoli, pöytä, pöytä, lattia pestään heti käytön jälkeen joko desinfioivalla (Oxy+, Oxivir) tai yleispuhdistusaineella. Jos käytetään klooria, pesutilan lämpötilan pitää olla alle 40 astetta työturvallisuussyistä.

HOITOVÄLINEIDEN PUHTAUDESTA HUOLEHTIMINEN

Jos yksikköön hankitaan yhteiskäytössä olevia terveydenhuollon laitteita ja tarvikkeita, hankinnassa tulee huomioida näille tarvikkeille laissa asetetut vaatimukset. Välineitä hankittaessa tulee huomioida puhdistettavuus ja huollon saatavuus.

Yhteiskäytössä olevien laitteiden ja tarvikkeiden tulisi olla vähintään desinfioitavissa yksikössä helposti toteutettavaa menettelyä käyttäen. Instrumenttien huollossa tulee huomioida niiden käytössä vaadittava puhtaustaso: välineen tulee olla käyttötarkoituksen mukaan puhdas, desinfioitu tai steriili sen mukaan, kuinka suuri infektioriski välineen käyttöön liittyy. Jos terveydenhuollon laitteen tai tarvikkeen käytössä havaitaan vaaratilanne, sen käyttö tulee välittömästi lopettaa ja tehdä Valviran vaaratilanneilmoitus.

Asukkaan käyttöön pitkäaikaislainatut apuvälineet ja laitteet huolletaan ja puhdistetaan apuvälineen lainaajan antamien ohjeiden mukaisesti. Apuväline palautetaan lainaamoon huolellisesti puhdistettuna. Liikkumisessa käytettävien apuvälineiden kädensijat on hyvä puhdistaa päivittäin. Asukkaiden omia välineitä ja laitteita puhdistetaan ja huolletaan niiden käyttö- ja huolto-ohjeiden mukaisilla menettelyillä.

Viriketoinnissa ja kuntoutuksessa yhteisessä käytössä olevat välineet (esim. pallot, nauhat tms.) puhdistetaan niille soveltuvalla menettelyllä aina käytön jälkeen.

RISKI	INFEKTION MAHDOLLINEN ALKUPERÄ	TARVITTAVA TOIMENPIDE	TOTEUTUSTAPA
Hyvin pieni	Lattiat, seinät, pesualtaat, viemärit, huonekalut	Puhdistus, kuivaus	Ehjät puhtaat siivousvälineet ja toimivat laitteet. Pinnoille yleispuhdistusaine, eritetahroille eritetahradesinfektio ennen pinnan puhdistusta.
Pieni	Ehjän ihon kanssa kosketuksissa olevat välineet: ruoka-astiat, ruokailuvälineet, puhelin tms. Asukkaan henkilökohtaisessa käytössä olevat hoitotarvikkeet, kuten kulkuapuvälineet, verenpainemittari, kuumemittari.	Puhdistus, kuivaus	Jos hoito- tai apuväline on yhteiskäytössä, se desinfioidaan käyttäjien välillä.
Kohtalainen	Välineet, jotka ovat kosketuksissa limakalvojen kanssa tai joita on käytetty infektiota sairastavien henkilöiden tai immuunipuutteisten henkilöiden hoidossa	Desinfektio	Käytettävä menettely valitaan puhdistettavan laitteen tai pinnan mukaan noudattaen valmistajan ohjeita. Suositellaan huuhtelu-desinfektokoneen käyttöä vettä ja höyryä kestäville laitteille. Muihin tarkoituksiin soveltuu useimmiten alkoholi- tai klooripitoinen tuote. Konsultoi hygieniahoitajaa tarvittaessa.
Merkittävä	Tarvikkeet ja välineet, jotka ovat kosketuksessa vahingoittuneen ihon tai limakalvon kanssa tai joilla läpäistään iho tai limakalvo, esim. kirurgiset välineet	Sterilointi	Välineiden, jotka läpäisevät ihon tai limakalvon tulee olla steriilejä. Suositellaan tilaamaan välineiden huolto asiantuntevasta välinehuoltoyksiköstä tai käyttämään steriilejä kertakäyttövälineitä. Kertakäyttövälineitä ei saa steriloida uudelleen.

HYGIENIA PYYKKIEN KÄSITTELYSSÄ

Vuodevaatteet suositellaan pestäväksi pesulassa. Likaisten vuodevaatteiden keräämiseen suositellaan käytettäväksi kannellista pyykkisäkkitelinettä.

Hoitolaitoksen vaatehuoltoa varten tulisi olla oma huoltohuone, jossa puhdas ja likainen puoli on eroteltavissa. Huoltohuoneessa pitää olla saatavilla käsihuuhdetta ja tarvittaessa muita suojaimia (kertakäyttöinen esiliina, suu- nenäsuojus ja suojäkäsineet). Suositellaan laitoskoneita.

Pestävä pyykki kerätään huoneessa pyykkikoriin ja viedään sieltä suoraan koneeseen. Moniresistentin bakteerin kantajan pyykki pestään erikseen (saman mikrobin kantajan pyykit voidaan pestä yhdessä).

Pyykki pestään 60 asteessa, jos mahdollista. Alle 60 asteen lämpötilassa pyykin pesuun voidaan käyttää Oxy+ -jauhetta ohjeen mukaan. Vältetään kontaminoimasta puhdasta pyykkiä. Kädet desinfioidaan ennen puhtaan pyykin koskettamista.

Pyykinpesukone puhdistetaan ja huolletaan valmistajan ohjeiden mukaisesti. Koneen käyttäminen mahdollisimman kuumalla ohjelmalla säännöllisesti esim. kerran/kk ilman pesuainetta auttaa puhdistamaan sen pesuainejäämistä.

Näkökulmia sosiaalihuollon palvelujen turvallisuuteen

-oppaassa THL ohjeistaa ympärivuorokautista asumispalvelua antavia yksiköitä riskienhallinnassa ja omavalvonnan toteutuksessa. Oppaassa on ohjeistusta myös hygieniaan liittyvissä asioissa.

RUOKAHUOLLON HYGIENIA ASUMISPALVELUYKSIKÖSSÄ

Onnistuneen ruokahuollon perusedellytykset: puhtaat kädet, astiat ja käsittelyvälineet, siisti työympäristö, turhan kosketteluun välttäminen ja elintarvikkeiden säilytys suojattuna oikeassa lämpötilassa. Ruokahuoltoon osallistuvalla ei saa olla tarttuvaa tautia, käsissä suojaamattomia haavoja, koruja, rakennekynsiä tms.

Tarvitaanko hygieniapassi? Kts.

<http://www.evira.fi/portal/fi/elintarvikkeet/hygieniaosaaminen/usein+kysyttya/sosiaali-+ja+terveydenhuoltoala/>

Käsihuuhte olisi hyvä sijoittaa niin, että jokainen keittiötilaan tulija voisi helposti desinfioida kätensä ennen keittiön pintojen koskemista. Kädet pestään huolellisesti ennen elintarvikkeiden käsittelyä. Pakkaamattomien elintarvikkeiden käsittelyssä suositellaan kertakäyttöisten suojäkäsineiden käyttöä. Käsineet vaihdetaan tarvittaessa, niillä ei kosketa muita pintoja kesken työn. Ruuan valmistuksessa ja jaossa suositellaan käytettäväksi esiliinaa ja hiussuojainta.

Keittiötilan ja laitteiden puhdistamisesta ja huollosta sekä jätehuollosta on hyvä olla oma suunnitelma, jonka noudattaminen kuuluu kaikille tilassa työskenteleville. Jääkaapin lämpötilaseuranta on osa omavalvontaa.

Keittiössä tulisi käyttää vain tähän tarkoitukseen varattuja puhdistusvälineitä jotka säilytetään niille varatussa paikassa. Värikoodaus on hyvä menettely jolla esim. astioiden ja altainen pesuun tarkoitetut harjat voidaan erottaa toisistaan. Siivouspyyhkeiden ja -harjojen kuntoa tulee seurata ja vaihtaa tarvittaessa.

Jos yksikön asukas sairastaa tarttuvaa sairautta, hänen ruokailunsa on syytä järjestää omassa huoneessa tartuntariskin aikana. Käytetyt astiat voidaan pestä koneessa tavanomaisesti. Epidemian aikana yhteisruokailusta on suositeltavaa väliaikaisesti luopua.

Jos yksikön asukkaalla on todettu moniresistentin mikrobin kantajuus, hän voi osallistua yhteisruokailuun. Asukkaalle käsien desinfiointi ennen ruokailutilaan tuloa tulee huolehtia. Suositellaan, että kaikki yhteiseen ruokailutilaan tulevat desinfioidut kätensä ennen ruokailua. Asukasta autetaan, ellei hän voi desinfiointia itse toteuttaa.

Eristystilanteet ja moniresistentin mikrobin kantajan hoito

Palveluasumisyksikkö on asukkaan koti, jossa eristystoimia käytetään vain erityisen painavasta syystä ja toimet suunnitellaan yksilöllisesti Henkilökunnan, asukkaiden ja yksikössä vierailevien käsihygienian huolellinen toteutus on tartuntojen torjunnan kannalta erityisen tärkeää

ESBL-, MDR-Pseu- tai MDR-Acin –kantajuus

- Hoidossa käytetään tavanomaisia varotoimia
- Asukas voi liikkua yleisissä tiloissa ja osallistua yhteisiin tapahtumiin samoin edellytyksin kuin muutkin: inkontinenssi on hallittu ja vuotavat haavat hyvin suojattu
- Asukkaan käsidesinfektioista huolehditaan ennen yleisiin tiloihin tuloa
- Henkilökunta suojautuu tavanomaisten varotoimien mukaisesti

MRSA- tai VRE –kantajuus

- Asukas voi liikkua yleisissä tiloissa ja osallistua yhteisiin tapahtumiin samoin edellytyksin kuin muutkin: inkontinenssi on hallittu ja vuotavat haavat hyvin suojattu
- Asukkaan käsidesinfektioista huolehditaan ennen yleisiin tiloihin tuloa, myös vierailijoille opetetaan käsidesinfektion toteutus asunnosta poistuttaessa
- Huolellisesti noudatettujen tavanomaisten varotoimien lisäksi läihoidossa käytetään kosketusvarotoimien mukaista suojautumista: suojakäsineet, suojatakki/esiliina, roiskevaaratilanteissa suu-nenäsuojus
- Suositellaan kosketuspintojen puhdistamista päivittäin klooripitoisella puhdistusaineella (500 ppm), siivousvälineet desinfioidaan siivouksen jälkeen

Clostridium difficile

- Yleisin antibioottiripulin aiheuttaja, ripuli voi alkaa viikkojakin ab-hoidon jälkeen
- Voidaan tunnistaa ripuliulosteesta otetulla F-Cld-TNhO –näytteellä
- Asukkaan on ripulioireiden ajan ja ainakin kaksi vrk niiden loputtua syytä oleskella omassa asunnossaan ja ruokailla myös siellä. Konsultoi herkästi hygieniahoitajaa.
- Sairauden kestoa ja uusiutumista pyritään rajoittamaan huolehtimalla asukkaan käsien pesusta WC-käyntien jälkeen ja ennen ruokailuja sekä huolehtimalla pito- ja vuodevaatteiden puhtaudesta. Kosketuspintojen puhdistus mielellään kahdesti päivässä klooripitoisella puhdistusaineella (1000 ppm) vähentää tartunnan vaaraa.
- Hoitotoimissa käytetään suojakäsineitä ja suojatakia, suunenäsuojusta käytetään roiskevaara – tilanteissa
- Käsihygienia: huolellinen käsien pesu ja kuivaus, sen jälkeen käsihuhde

Vatsataudit

- Oksennus –ripuli –taudin yleisin aiheuttaja on erityisen herkästi leviävä norovirus.
- Noroa epäiltäessä oireisen asukkaan oleskelu on syytä rajoittaa omaan asuntoon ja tarjota myös ateriat sinne.
- Hoitotoimissa käytetään suojakäsineitä, suunenäsuojusta ja suojatakia.
- Ennen oireisen henkilön asunnosta poistumista kädet pestään huolellisesti ja käytetään käsihuhdeta.
- Tartuntavaaran vähentämiseksi oireisen henkilön asunnon kosketuspinnat tulisi pyyhkiä kahdesti päivässä klooripitoisella puhdistusaineella (1000 ppm)
- Konsultoi hygieniahoitajaa näytteiden otosta, tilanteen seurannasta ja varotoimien kestosta
- Kts: Epidemioiden hallinta ja hoitoon liittyvien infektioiden seuranta

Influenssa

- Paras ehkäisykeino: kaikki asukkaat ja yksikössä työskentelevät sekä vierailevat ottavat vuosittain influenssarokotteen
- Oireisen asukkaan on syytä oleskella omassa asunnossa ja myös ateriat tarjotaan sinne
- Konsultoi hygieniahoitajaa näytteenotosta ja varotoimien kestosta
- Asukkaan asunnossa työskenneltäessä toimitaan tavanomaisten varotoimien lisäksi pisaraeristyksen periaatteiden mukaisesti: käytetään suunenäsuojusta sekä läihoidossa suojakäsineitä ja suojatakia/esiliinaa
- Kosketuspintojen päivittäistä desinfektiota (kloori 500 ppm) suositellaan

Pyykit ja roskat

Kaikissa näissä tilanteissa suositellaan pyykkien pesua omina koneellisinaan.

Roskat suositellaan pakkaamaan roskapussiin asukkaan asunnossa ennen sopivaan jätejakeeseen vientiä

Epidemioiden hallinta ja hoitoon liittyvien infektioiden seuranta

Epidemian tunnistaminen

- Nopea reagointi (eristystoimet, yhteydenotto infektioryksikköön tai alueen hygieniahoitajaan lisäohjeiden saamiseksi)
- Noro –viruksen aiheuttama vatsatauti ja influenssa ovat yleisimmät hoitolaitoksissa epidemioita aiheuttavat sairaudet: ensimmäisen tapauksen tunnistaminen on tärkeää epidemian torjunnan kannalta. Jos näistä syntyy epäily, toimi näin:
 - Hoida asukas omassa huoneessaan
 - Käytä hoidossa suojaamia ja hyvää käsihygieniaa
 - Ota asukkaasta tilanteeseen sopivat näytteet
 - Konsultoi hygieniahoitajaa
- Jos yksittäistapaus johtaa epidemiaan, aloita tapausten rivilistaus, johon merkitään ylös sekä asukkaiden että henkilökunnan keskuudessa esiintyneet tapaukset. Malli liitteenä.
- Epidemian leviämisen ehkäisemiseksi ei ole viisasta järjestää osallistumisia yhteistilaisuuksiin niistä yksiköistä, joissa epidemia on käynnissä
- Vierailijoille on hyvä ilmoittaa yksikössä käynnissä olevasta epidemiasta ja siihen liittyvästä tartuntavaarasta
- Kaikille vierailijoille on syytä opastaa käsihygienian toteutus yksikköön tultaessa ja sieltä lähdettäessä sekä painottaa sitä, ettei yksikössä tule vierailia oireisena.

Hoitoon liittyvät infektiot

Tartuntatautilain perusteella terveyden- ja sosiaalihuollon toimintayksiköiden tulee seurata hoitoon liittyviä infektiotaan ja ryhtyä toimenpiteisiin niiden ehkäisemiseksi. Laki koskee niin julkisia kuin yksityisiäkin toimijoita. Hoitoon liittyvistä infektiosta tulee antaa tietoa alueella toimiville torjuntatyöstä vastaaville tahoille.

- Hoitolaitoksessa tulisi olla oma infektiotyöntekijä, joka seuraa yksikön infektiotilannetta ja ilmoittaa infektiot tarvittaessa.
- Hoitoon liittyviksi infektioksi katsotaan kaikki ne infektiot, jotka ovat saaneet hoitoyksikössä alkunsa ja joita ei voida osoittaa muussa yksikössä tai kotihoidossa alkaneiksi.
- Jatkossa hoitoon liittyvien infektioiden esiintyvyyttä on mahdollisesti tarkoitus seurata poikkileikkaus- eli prevalenssitutkimuksin.
- Yleisimpiä palveluasumisyksikössä alkavat hoitoon liittyvät infektiot ovat
 - Hengitystieinfektiot
 - Virtsatieinfektiot
 - Ihoinfektiot
 - Tartuntatautiin aiheuttamat infektiot
 - Antibioottiresistenssi

Influenssa -epidemian seuranta

Sairastuneet asukkaat

Yksikkö:

Seurannan aloituspvm:

Sairastunut henkilökunta

Potilaan nimikirjaimet:	Syntymä- aika:	Oireiden alkupvm:	Oireet: (esim: kuume, hengitysvaikeudet, kurkkukipu, nuha, yskä)	Näyte otettu: kyllä/ei	Influenssarokotus: kyllä/ei/ei tiedossa. Merkitse päivämäärä, jos tiedossa	Influenssalääkitys: kyllä/ei ja lääkeyksen aloituspäivämäärä	Oireiden päättymispvm:	Sairastuneen nimikirjaimet:	Oireiden alkupvm:

Vatsatauti -epidemian seuranta				Yksikkö:		Sairastunut henkilökunta	
Sairastuneet asukkaat				Seurannan aloituspv:			
Potilaan nimikirjaimet:	Syntymäaika:	Oireiden alkupvm:	Oireet: esim. pahoinvointi, oksentelu, ripuli	Näyte otettu: kyllä/ei	Oireiden päättymispvm:	Sairastuneen nimikirjaimet:	Oireiden alkupvm: